

INSTITUTIONEN FÖR
SPRÅK OCH LITTERATURER

ÇAM BIYUKTUB MAÇA L-?ALAM – HAN SKRIVER TILLSAMMANS MED PENNAN

En avgränsad studie om libanesiska
arvspråkstales prepositionsanvändning

Sylvia Ågren

Uppsats/Examensarbete:	15 hp
Program och/eller kurs:	AR1400
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vt 2018
Handledare:	Helene Kammensjö
Examinator:	Pernilla Myrne
Rapport nr:	

Abstract

Uppsats/Examensarbete: 15 hp
Program och/eller kurs: AR1400
Nivå: Grundnivå
Termin/år: Vt 2018
Handledare: Helene Kammensjö
Examinator: Pernilla Myrne
Rapport nr:
Nyckelord: Arvspråk, arvspråkstalare, arabiska, prepositioner, transfer

Syfte: Att undersöka libanesiska arvspråkstalares användning av prepositioner inom ett begränsat område. De två presenterade forskningsfrågorna är enligt följande:

- 1) Påverkar svenskan arvspråkstalare av arabiska inom domänen prepositionsanvändning?
- 2) Använder arvspråkstalare arabiska prepositioner på ett sätt som liknar den svenska användningen?

Teori: Tidigare forskning pekar på att arvspråkstalares användning av arabiska inte är densamma som en ordinarie modersmålstalets användning. Hypotesen är att arvspråkstalaren förenklar språkanvändningen inom domänen prepositioner.

Metod: Inspelade intervjuer där elicitering skett med hjälp av bilder. Materialet från de fyra intervjuerna analyserades kvalitativt med särskilt fokus på val av preposition.

Resultat: Undersökningen visade att arvspråkstalarna tenderade att överanvända vissa prepositioner.

Förord

Denna kandidatuppsats kallas för ett självständigt arbete, men hade inte existerat utan allt stöd jag fått under arbetets gång. Jag vill först och främst tacka min handledare Helene för all fantastisk ledsagning och förståelse. Ett varmt tack till doktorand Rima Haddad, Uppsala Universitet, för hjälp och inspiration till att hitta lämpliga talare. Ett stort tack till de medverkande talarna och deras modersmåslärare som möjliggjort insamlingen av materialet. Hjärtligt tack till doktorand Joseph Saouk, Uppsala Universitet, för inspiration till uppsatsens ämne och värdefull information om den libanesiska dialekten. Ett kärleksfullt tack till min förstående och hjälpsamma familj och ett särskilt tack till min lille son som trots sin ringa ålder spenderat mycket tid på Göteborgs Universitet.

Innehåll

Inledning.....	7
Frågeställning, hypotes, syfte.....	8
Bakgrund/Teori.....	9
Termer.....	9
Aktuella prepositioner.....	12
Tidigare forskning.....	16
Metod.....	19
Material.....	21
Analys.....	23
Tabell 1 – Basinformation talare.....	23
Tabell 2 – Språkrelaterad information.....	23
Tabell 3 - Intervjuinformation.....	24
Intervjuer.....	24
Sammanfattning/ slutsats.....	30
Referenser.....	34
Appendix.....	36
Förkortningar.....	36
Transkriberingstabell.....	37
Bilder för elicitering.....	38
Enkät.....	42

Inledning

Denna undersökning kommer att utforska språkliga fenomen inom s.k. andragenerationsarabiska. En tidigare kollega till mig, ursprungligen från Libanon, har en son som är född och uppvuxen i Sverige. Sonen talar en fantastiskt bra arabiska med libanesisk dialekt, men han har svårt att veta när det är brukligt att använda prepositionen *bi* kontra när prepositionen *mafa* passar bättre. Båda prepositionerna kan i många fall översättas till prepositionen ”med” på svenska, men respektive preposition har särskilda användningsområden inom arabiska. Under mina egna studier i arabiska har jag ofta stött på svårigheter just inom området prepositioner där exempelvis svenskans ”med” bjuder på en annan semantisk bredd än arabiskans *bi* och *mafa*. I mitt eget fall tror jag att det hela beror på bristande kunskap och jag började fundera på om anledningen till svårigheten ligger i påverkan från svenskan. Jag märkte att jag inte var den enda studenten som kämpade med detta och enligt min kollega var inte hans son den enda arvspråkstalaren att kämpa med detta heller. På detta sätt fick jag upp ögonen för det valda ämnet i detta arbete och tidigare nämnd kollega har även önskat ta del av resultatet.

Frågeställning, hypotes, syfte

Uppsatsen avser att i ett avgränsat perspektiv undersöka arvspråkstalets prepositionsanvändning.

Påverkar svenskan arvspråkstalet av arabiska inom domänen prepositionsanvändning?

Använder arvspråkstalet arabiska prepositioner på ett sätt som liknar den svenska användningen?

Min hypotes är att man som arvspråkstalet tenderar att förenkla sin användning av prepositioner genom att exempelvis överanvända en enda preposition. Jag tror att detta i synnerhet sker när det inte finns en motsvarande användning i det dominerande språket.

Enligt Vetenskapsrådet (2012) befinner sig en majoritet av världens befolkning i en flerspråkig kontext. Att kunna flera språk blir allt vanligare och även mer nödvändigt eftersom att globaliseringen ökar. I och med detta är det rimligt att anta att användningen av olika arvspråk också ökar och denna typ av forskning blir än mer motiverad än tidigare.

Abrahamsson och Bylund ser arvspråksforskningen som viktig både inom utbildningspolitiken och på ett pedagogiskt plan (Vetenskapsrådet 2012, s.153-155).

Forskningen kring arvspråkstalet dateras till 2000-talet och har därför av naturliga skäl inte kommit lika långt som exempelvis andraspråksforskningen. Det är mycket inom området som väntar på att utforskas.

En egen reflektion över nyttan med ny forskning på området är att exempelvis modersmåls lärare kan få motivation till att lägga extra vikt vid prepositionsanvändning i sin undervisning, förutsatt att fenomenet visar sig vara vanligt förekommande. Hur som helst så är det ett litet bidrag till kartläggningen av förstaspråksutveckling i en andraspråkskontext.

Bakgrund/Teori

Termer

Nedan följer en genomgång av vanligt förekommande termer.

Arvspråkstalare är en term som redan nämnts ett antal gånger i inledningen och vald definition kommer från boken *Modern Social Linguistics* (Albirini 2016, s. 295). Albirini definierar en arvspråkstalare som en individ vars föräldrar emigrerat från arabvärlden. Föräldrarna har en arabisk dialekt som förstaspråk och detta språk är det dominerande språket i hemmet och med familjen. Men arvspråkstagaren växer upp i en omgivning där det utanför hemmet talas ett annat språk i huvudsak. Detta gör att arvspråkstagaren inte i någon bredare grad utövar språket utanför hemmet och språket kan därmed bli reducerat.

Benämningarna *L1*, *L2*, *L3* används på olika sätt av olika forskare, men i detta fall används de för att ange den kronologiska ordningen man tillägnat sig språken. Denna struktur är vald till uppsatsen eftersom att det enligt Swann, Deumert, Lillis & Mesthrie (2004, s. 181) går att tolka andra benämningar så som ”förstaspråk”, ”andraspråk” och ”modersmål” på många olika sätt i flerspråkiga sammanhang. Ofta är L1 det språk man behärskar bäst och som brukar kallas modersmål eller förstaspråk. Men detta är ingen självklarhet med en arvspråkstalare där L2 lika gärna kan vara det språk man är mest bekväm med och använder mest. I flerspråkiga områden i världen är det inte ovanligt att ett barn inte har samma modersmål som sina föräldrar, då är det föräldrarnas andraspråk de kan bäst och använder mest. (Vetenskapsrådet 2012, s. 222)

Det som undersöks är arabisk libanesisk dialekt på grund av att detta är det första språk som arvspråkstalarna exponerats för av bl. a. sina föräldrar och som därför klassas som L1(arvspråk) i denna uppsats. Majoritetsspråket i Sverige, svenska, benämns L2 i denna studie eftersom det lärs in senare. Vissa av talarna kan även ytterligare språk, men denna faktor tas ej med av förklarliga skäl. Jag har gjort antagandet att talarnas föräldrar talat arabisk libanesisk dialekt med talarna i deras barndom eftersom samtliga föräldrar är uppväxta i Libanon och standardarabiska generellt används i formella sammanhang.

En avvikande form av ett språk är inlärarspråket, t.ex. en förändrad form av språket som arvspråkstalare använder medan de utvecklar sitt andraspråk. Detta kallas inom

andraspråksforskning för *interrimspråk* och avviker från varieteten en ordinarie modersmålstalare använder (Vetenskapsrådet 2012, s. 154). Denna term används även för när man håller på att lära sig ett nytt språk, men författaren använder termen för att undvika värdeladdningen i att benämna olika varieteter av språket som korrekta och inkorrekta. Arvspråket får därmed status som ett eget språk sprunget ur förutsättningarna istället för att ses som en snedvriden version av originalspråket (Vetenskapsrådet 2012, s. 42).

Varför interrimspråket ser ut som det gör kan bero på många olika faktorer och studier visar på att det är svårt att isolera precis vilken faktor som orsakar vad. Men återkommande faktorer i artiklar om ämnet är: transfer, attrition och ofullständig inläring. Nedan kommer en närmare förklaring av dessa begrepp.

När ett språk influeras av ett annat kallas det för *transfer* (eller språköverföring). Bland annat så kan man använda sig av de strukturer man redan känner till när man lär sig ett nytt språk, men likaså kan ett språk man redan behärskar influeras av ett språk man lärt sig senare. Transfer kan vara både negativ och positiv. Negativ i den meningen att man överför icke överensstämmande strukturer m.m. från det språk man kan till det nya språket och därmed använder en avvikande varietet och kanske inte ens lär sig det nya språkets strukturer. Positivt i meningen att man kan ta stöd och hjälp av tidigare språkkunskaper för att underlätta förvärvandet av färdigheter i annat språk. När de aktuella språken är lika varandra tenderar det att ske mer transfer än när de är olika och transfer sker enligt ett särskilt mönster (Vetenskapsrådet 2012, s. 181).

I A *Dictionary of Sociolinguistics* beskrivs transfer som att man tar strukturer från L1 och applicerar på L2 och det är detta som är den vanliga observationen (Swann et al. 2004, s. 317 - 318). Men i fallet med arvspråkstalare kan lika gärna L2 vara det språk som är dominant och transfer kan även ske omvänt, dvs från L2 till L1. Detta omnämns av Albirini (2016, s. 296) enligt följande:

Because they have another competing linguistic system used for everyday communication, there is often a chance for interference from this dominant system.¹

En term som avser L2-påverkan på L1 är *tvärspråkligt inflytande*. Denna breda term innefattar utöver transfer även undvikande, överproduktion, underproduktion m.m. Men även inverkan av andra faktorer utöver modersmålet t.ex. universella, sociala och individuella faktorer (Vetenskapsrådet 2012, s. 228).

¹ Interference = engelsk benämning för negativ transfer

Attrition betyder att man tappar behärskningsgrad i språket. Man har tidigare förvärvat färdigheter i språket som man helt enkelt glömmer bort och/eller ändrar. Inom arvspråk kan orsaken till detta vara att man exempelvis inte använder språket, använder det mindre eller att man bara använder vissa delar av språket. Detta kan visa sig på olika sätt, så som kodväxling, förenklingar av tempus och bisatser, minskat ordförråd och förenklad fonetik Swan et al. 2004, sid 18).

Enligt Vetenskapsrådet (2012) följer bortfallet ett mönster där olika domäner är olika känsliga och det är också så att olika delar inom själva domänen är olika känslig beroende på ex. typologisk markering (s. 228).

Ofullständig inläring är då man, till skillnad från vid attrition, aldrig lärt sig kunskapen man inte besitter. Åldern för uppbrott med den modersmålstalande miljön kan ge en viss indikation på graden av ofullständig inläring eftersom inläringen av ett språk följer en viss struktur som generellt sett är åldersrelaterad (Swann et al. 2004, s. 61).

Indikationer på att det finns transfer, attrition eller ofullständig inläring är observationer av inlåning, förenkling och undvikande.

Inlåning är när man tar ord eller strukturer från ett språk till ett annat. Om det handlar om längre fraser brukar det kallas för *kodväxling*. Detta är ett vanligt och relativt tydligt fenomen i en flerspråkig kontext, men bara för att det förekommer kan man inte oavkortat tolka det som ett tecken på transfer. Det kan vara så att det exempelvis inte finns ett motsvarande ord i ett av språken (Vetenskapsrådet 2012, s. 211).

Förenkling finns dokumenterat i bland annat i pidgin och creollitteratur och Albirini har funnit förenklingar i arabiska arvspråkstalaras interrimspråk. Det är en strategi att ta till när man inte fullt behärskar språket som finns belagt hos egyptiska arvspråkstalare vilka överanvänder participformer som är enklare att böja än verben (Albirini 2011, s. 307).

En annan strategi är *undvikande*. Om man inte känner igen en struktur så undviker man att använda den och gör därmed färre avvikande användningar. Detta fenomen är svårt att upptäcka just på grund av sin ”närvaro” i form av frånvaro.

Lenneberg presenterar en hypotes om så kallad *kritisk period* för inläring av språk (Vetenskapsrådet 2012, s. 196 - 197). Barn tillägnar sig språk på ett eget sätt med fantastiskt resultat som följd och vuxna har generellt sett svårt att efterlikna detta. Det finns studier på när själva brytpunkten infinner sig och Lenneberg menar att barn innehar denna förmåga fram

till 12-13-årsåldern. När man passerat 12-13-årsåldern är det även så att det man lärt sig är mindre känsligt för attrition. Arvspråkstalare anlända efter denna ålder får inte ett avvikande språk i samma utsträckning.

12 års ålder utgör en viktig gräns, efter vilken en given struktur vidmakthålls i högre utsträckning. (Vetenskapsrådet 2012, s. 227)

Aktuella prepositioner

Så som det nämndes i inledningen kan det potentiellt finnas tecken på en avvikande användning av de arabiska prepositionerna *bi* och *maʕa* hos arvspråkstalare. Detta fenomen har dokumenterats i tidigare forskning hos arvspråkstalare uppväxta med engelska som L2 och dominerande i omgivningen. För att tydliggöra vad som ska undersökas krävs en genomgång av relevant svensk och arabisk grammatik. Detta med vetskapen att språken är uppbyggda på olika sätt och det är inte alltid möjligt att nå fram till en kontrastiv beskrivning.

Med

De tidigare nämnda prepositionerna *bi* och *maʕa* är ett par vanligt förekommande prepositioner i arabiska och kan bland annat översättas till den svenska prepositionen ”med”.

Exempel: *biyiktib bi l-ʔalam*

skriver 3ms **med** penna-n

Han skriver **med** pennan.

Yihku maʕ-u

talar 3pl **med** honom

De talar **med** honom.

Kring de svenska prepositionerna finns det inga klara regler, men de används för att ange läge och riktning framför ett substantiv. En betonad preposition efter verb kallas verbpartikel och ändrar då verbets betydelse. ex. hänga **med** hem.

”med” är frekvent förekommande i svenska språket och definieras på olika sätt i olika böcker.

I svenska akademiens språklära nämner Hultman (2013) inte ordet för sig, men det beskrivs som preposition för ägande ”barn *med* övervikt” eller medel ”utfärd *med* cykel” (s. 178) som prepositionsattribut (s. 208) och som adverbial (s. 203).

De arabiska prepositionerna bi och maʿa

Prepositionerna *bi* och *maʿa* är ett par vanligt förekommande ord i arabiska, som liksom ”med” har ett brett användningsområde som här beskrivs utifrån relevans.

Enligt Badawi, Carter och Gully (2004) har västerländska grammatiker och arabiska grammatiker inte en gemensam bild av prepositioner och klassningen av dessa, men både *bi* och *maʿa* klassificeras som primära prepositioner av de flesta västerländska grammatiker. *maʿa* är en sekundär preposition enligt det arabiska synsättet, men för att göra jämförelsen av prepositionerna smidigare kommer det västerländska grammatiksystemets synsätt att användas. (Badawi et al. 2004, s. 174)

Procházka (2011) beskriver att den huvudsakliga användningen av prepositioner är för att visa på relationer inom position, riktning och beledsagning. En preposition i arabiska innehar vissa kännetecknande egenskaper, så som att de är oböjliga, de står före nomenet det relaterar till och om de relaterar till ett pronomen representeras detta genom att prepositionen tar ett suffix som representerar aktuellt pronomen. I ett fall med fler än ett suffix repeteras prepositionen med det andra suffixet.

Exempel: minnī wa minka

från **mig** och **dig**

Han menar vidare på att primära prepositioner har en bredare användning än sekundära, man finner ofta förlängningar av deras betydelse och de används en hel del metaforiskt. De sammankopplar även verb till direkt objekt.

I dialekterna kan man säga att prepositionsanvändningen generellt sett är enklare än i standardarabiskan, men detta gäller främst andra prepositioner än dem som är aktuella här. Dock så kan man se en skillnad i användandet av *bi* i betydelsen av svenskans ”i” inom olika dialekter där

användandet förgrenats i tre olika riktningar och om det i klassisk- eller standardarabiska finns två synonyma prepositioner tenderar det att vara så att endast den ena är levande i dialekten.

bi

I grammatikboken av E Badawi, M.G. Carter och A Gully 2004, översätts *bi* till in/within/at/with/by, alltså ungefär i/inom/vid/med/av på svenska och det finns även ytterligare översättningar². Denna preposition kan alltså översättas till betydligt fler prepositioner än bara ”med” på svenska, men av utrymmes- och tidsmässiga skäl fokuserar uppsatsen på att undersöka *bi* när det kan översättas till ”med”. Användningsområden som då är av intresse är tillhörighet, instrument och sätt. När det gäller inanimata objekt används alltid *bi* (Badawi et al. 2004, s. 180-183).

Exempel: *il-rajul bi l-šaʿr ʿawāl*

Mannen **med långt hår** (tillhörighet inanimat objekt)

rāhit bi-surʿa

Hon gick **snabbt** (sätt)

katabit bi l-ʿalam

Hon skrev **med pennan** (instrument)

maʿa

maʿa används normalt vid fysiskt sällskap (ex.1), men även annan tillhörighet och när man bär någonting med sig eller har det i sin direkta närhet (ex.2). Enligt Badawi et al. (2004, s. 192-194) är en ny sorts användning av *maʿa*, som också verkar vara växande inom standardarabiska, att prepositionen används tillsammans med reciproka verb. (ex. 3)

maʿa kan också användas till inanimata objekt om dessa hör till varandra. (ex. 4)

Exempel: 1. *Huwwa maʿa l-zumalāʾ*

Han är **med** kollegorna (fysiskt sällskap)

² Författarens översättning

2. *maʕāye flūs*

Jag har **med** mig pengar (i direkt närhet)

3. *biyihku maʕa baʕd*

De talar **med** varandra (med reciprokt verb)

4. *siʕr il-kitāb maʕa l-ʔalam huwwe...* (inanimata objekt som hör ihop)

Boken med/och pennan kostar tillsammans...

Libanesisk dialekt

Joseph Saouk, doktorand i semitiska språk vid Uppsala universitet och modersmålstalare av libanesisk dialekt berättar att det i libanesiska dialekten endast är *bi* som används för den svenska betydelsen ”i” och den arabiska prepositionen *fī* - som inom exempelvis standardarabiskan också kan användas för att benämna svenskans ”i” - används istället som existenspartikel. Ex. *fī warde* - det finns en blomma.

bi kan också, med betydelsen ”med” användas tillsammans med suffigerat pronomen i fraser som ex. *šū bina?* - vad är det med oss?

Värt att nämna är det libanesiska *ʕām* som föregår verbet för att visa att det är en just nu pågående handling. I uppsatsens titel kan man se ett exempel på detta (personlig kommunikation, 19 augusti 2018).

Redan här ser man att svenska och arabiska prepositioner inte alltid motsvarar varandra på ett enkelt sätt. Svenskans ”med” kan exempelvis användas till både inanimata och animata objekt. Eventuell tvärspråkligt inflytande skulle kunna synas genom avvikande användning just för att de båda språken skiljer sig åt på denna punkt. Det borde alltså teoretiskt sett vara möjligt att detektera ett förenklat användande av arabiska prepositioner, förutsatt att detta förekommer.

Albirini, Benmamoun och Saadah (2012) nämner en del exempel där arvspråkstalare har haft avvikande användning avseende *bi* och *maʕa*. Den undersökningen gäller dock arvspråkstalare i USA:s engelskspråkigt dominanta miljö och svensk påverkan kan te sig annorlunda, men här är några exempel på hur arvspråkstalets interimspråk kan se ut avseende prepositioner.

Exempel: * *bi-yeštaġalu maʕa l-teknoloġiz*

Jobbar 3mpl **med** teknik

De jobbar **med/inom** teknik

I ovanstående exempel hade *bi* varit ett användande i linje med en modersmålstalets eftersom att det gäller ett inanimat objekt - teknik.

The two groups of heritage speakers seem to have some gaps in their knowledge of the use of prepositions in different contexts. (Albirini & Benmamoun 2012, s. 292)

I artikeln nämns ofullständig inläring, attrition och transfer som möjliga förklaringar till varför arvspråkstagarnas interimspråk se ut som det gör.

Tidigare forskning

Att arvspråkstalare använder språket på ett annat sätt än en förstaspråkstalare har konstaterats i olika studier så som i kandidatuppsatsen ”*Duḥḍaṣāt eller ḍaḥādeṣ* - En analys av språköverföring i muntliga berättelser berättade av palestinska och syriska arvspråkstalare“ av Doughoz (2015). Uppsatsen undersöker plural, dual, possessiva genitivkonstruktioner och relativsatser genom att deltagarna får berätta vad som händer i bilderböckerna *One frog too many*³ och *Frog, where are you?*⁴ Detta är en liten studie som omfattar 10 arvspråkstalare och en kontrollgrupp om 10 personer. Uppsatsen synliggör skillnader i bruket inom samtliga fyra undersökta områden (Doughoz 2015, s. 43).

Doughoz uppsats baseras på en något större undersökning genomförd av Albirini och Benmamoun (2012). Den heter ”*Aspects of second-language transfer in the oral production of Egyptian and Palestinian heritage speakers*” och omfattar 20 arvspråkstalare och 20 modersmålstalare. Dock så är dessa indelade i två olika grupper där 10 arvspråkstalare talar egyptisk dialekt och övriga 10 talar palestinsk dialekt samt motsvarande i kontrollgruppen med modersmålstalare. Även i denna undersökning får talarna berätta vad som händer i bilderboken *Frog, where are you?*⁵ Utöver denna

³ Mayer, Mercer & Mayer, Marianna. *One frog too many*, Dial Books for Young Readers, New York, 1975

⁴ Mayer, Marianns *Frog, where are you?* Dial Books for Young Readers, New York, 1969

⁵ Mayer, Marianns *Frog, where are you?* Dial Books for Young Readers, New York, 1969

uppgift får de återberätta sagan om Aladdin utan hjälpmedel samt fritt berätta om sig själva och sin familj. De belysta områdena i undersökningen är i likhet med Doughoz uppsats - plural, dual, genitivkonstruktioner och relativsatser. Albirini och Benmamoun (2012) kommer även dem fram till att det finns skillnader i språkanvändningen mellan modersmålstalare och arvspråkstalare men även att det skiljer sig mellan grupperna beroende på dialekt. Arvspråkstalarna med palestinskt ursprung presterade generellt bättre än dem med egyptiskt dialekt. I artikeln spekulerar man i huruvida föräldrarnas och talarens attityd till ursprunget kan påverka hur väl man behärskar språket. (Detta är inget man djupdyker i, men det är en faktor väl värd att utforska och därför har jag tagit med en del attitydfrågor i enkäten.)

Albirini och Benmamoun (2012, s. 273) kommer fram till att det verkar finnas ”signifikant transfer” från engelska, det dominerande språket och att särskilt många avvikelser sker inom områden där det dominerande språket saknar en motsvarighet (Albirini et al. 2012, s. 281). Exempel på detta är att arvspråkstalarna av egyptisk arabiska, till skillnad från ordinarie modersmålstalare, verkar föredra att sätta substantivet före verbet så som ordföljden är i engelskan. Arvspråkstalare benämner inte inanimat plural som feminin singular i samma utsträckning m.m. Författarna nämner också prepositioner som ett område där arvspråkstalarna använder språket annorlunda. De finner också skillnader i låneord, förenklingar, undvikande, långsammare talhastighet m.m.

Heritage speakers show different gaps in their use of numbers, prepositions and possessives
(Albirini 2016, s.306)

Samma upphovsmän har skrivit en artikel om hur arvspråkstalare tillägnar sig studier i modern standard arabiska (MSA) jämfört med ordinarie L2-inlärare. I detta fall är L2-inlärarna personer med engelska som L1 och utan tidigare kunskaper i arabiska. Om än undersökningen syftar till att undersöka något utanför ämnet, så visar artikeln på en del intressanta exempel på hur arvspråkstalets interimspråk kan se ut (Albirini 2014, s. 448).

Vetenskapsrådet (2012) har gjort en forskningsöversikt om andraspråksinläring där även utvecklingen av L1 i L2-miljö diskuteras. Forskningsöversikten förespråkar modersmålsundervisning för möjligheten att kunna bibehålla den nivå man hade vid uppbrottet från L1-miljön. Sådan undervisning medför även fördelar i ämnen utöver modersmålet genom att eleven generellt sett presterar bättre. Man nämner attityd som en faktor som påverkar prestationen men som är svår att mäta eftersom att attityden anges subjektivt av talaren själv. Angiven attityd vid insamlingstillfället behöver inte vara representativ för hela tiden talaren fått modersmålsundervisning. Detsamma gäller för när, var, hur och hur mycket talaren använder språket, men en insamlingsmetod där talaren inte

kan ange detta subjektivt strider troligen mot etiska regler och därför är detta alternativet som kvarstår vid insamlingen.

Eftersom att arvspråksforskningen är ett relativt nytt forskningsområde finns det begränsat med tidigare forskning inom området. Dessutom är den största delen av forskningen, i synnerhet inom arabiska, utförd av endast ett litet antal forskare och därför upplevde jag det som svårt att hitta bredd i källorna. Vetenskapsrådets forskningsöversikt kunde dock tillföra viss bredd.

Metod

Materialet är eliciterat med hjälp av ett antal bilder och därmed sinsemellan jämförbara, men eftersom intervjuformen är fri så blir det individuellt vad talaren fokuserar på. Det individuella fokuset och att det endast är ett fåtal intervjuer gör att en kvalitativ analys upplevs som lämplig. Den sammanfattande tabellen ger en god översikt av intressanta faktorer och kompletterar den kvalitativa analysen.

Kriterierna för urvalet av talare var att de talar arabiska i hemmet, är uppväxta i Sverige eller kommit till Sverige när de var max 12 år. Maxåldern är här baserad på kritisk ålder för att öka chansen att hitta avvikande språkbruk. Den intervjuade i pilotstudien kom till Sverige efter fyllda 13 år och fick därför agera pilot och där det är möjligt även referens. Samtliga tillgängliga talare talade libanesisk dialekt och detta ses som en fördel eftersom att deras interimspråk då lättare kan jämföras.

När talarna blev kallade till intervjun fick de en kort presentation av intervjuaren, att denna studerar vid Göteborgs Universitet och är intresserad av att undersöka arabiska hos andra generationens invandrare. De blev informerade att detta skulle ske i form av en intervju med ljudinspelning och en kort efterföljande enkät, att de skulle beskriva ca 10 bilder samt att detta skulle ta mindre än en timme av deras tid i anspråk. Anonymiteten underströks och möjligheten att dra sig ur när som helst. Användandet av låneord eller byte av språk nämndes varken som tillåtet eller otillåtet eftersom det fanns en risk att detta kunde få talarna att helt byta språk, att bli tysta eller undvikande.

Vissa talare tyckte sig vara klara med bilden efter endast en eller två meningar varpå de uppmuntrades att fortsätta med fler detaljer. En talare verkade till en början lite obekvämt och sa att hen inte pratade tillräckligt bra. Det förtydligades att det inte var något test och att hen säkert talade mycket bättre arabiska än intervjuaren. Denna talare uppmuntrades och berömdes mycket under intervjun för att hen skulle våga fortsätta, vilket fungerade bra. Frågan om hen ville fortsätta påpekandet om att det var en frivillig intervju gjordes tidigt.

När talarna beskrivit samtliga bilder visades alla bilder en gång till samtidigt som frågor ställdes på svenska, vilka de också besvarade på sin dialekt. De fick även muntligt översätta meningar relaterade till bilderna från svenska till arabisk dialekt. När detta var klart fick de fylla i en enkät med basinformation och språkrelaterad information.

Efter genomförd intervju tackades talarna för deras medverkan med en liten gåva. De fick kontaktuppgifter ifall de skulle vilja cancellera sitt deltagande. Även modersmålslärarna som ställt upp fick en symbolisk gåva.

Materialet kommer först att presenteras överskådligt i tre olika tabeller – basinformation om talarna, information om språkpåverkande faktorer och intervjuinformation.

I intervjuinformationen kommer man att räkna totaltid för eliciteringen och antalet producerade meningar. Antal *bi* och *mafa* kommer att räknas samt eventuellt avvikande användning av dessa.

Därefter följer en kvalitativ analys av respektive intervju med mer detaljerad information om varje enskild talare och de enskilda intervjuernas genomförande samt presentation av belysande exempel.

De faktorer som ingått i den kvalitativa analysen är:

- Antal år talaren bott i Sverige och eventuellt uppbrott med L1-miljön
- Hur ofta hen producerar interrimspråket
- Hur ofta man möter språket receptivt
- Med vilka det sker interaktion på språket
- Om man får modersmålsundervisning samt detaljer kring denna
- Vad man haft för annan skolgång
- Egen attityd till språket
- Möjlighet till en öppen fråga för att kunna ventilera tankar som inte omfattas av formuäret

I vissa fall kan även andra faktorer ha framkommit under kallprat före och/eller efter intervjun och dessa presenteras också om det anses lämpligt.

En faktor som inte går att komma ifrån är *observer's paradox*. Dvs är när observatörens närvaro ändrar resultatet, men för att kunna undersöka något krävs observatörens närvaro. Om man exempelvis vill undersöka dagligt tal kan blotta närvaron av en som observerar göra att den observerade medvetet eller omedvetet talar mer formellt. (Swann et al. 2004, s.227)

Material

Det valda ämnet befinner sig inom ett ungt forskningsfält med allt vad det innebär. Därför har egen insamling av material att analysera upplevts som både givande och nödvändig.

Materialet består av 4 ljudinspelade intervjuer där bilder använts för elicitering, samt en kompletterande enkät.⁶ Intervjuerna är enskilt inspelade under april månad år 2018 i området Bohuslän/ Halland på ett café och i en grundskola. Samtliga talare utför intervjun på libanesisk dialekt.

Tanken med metoden för insamling har varit att använda bilder för elicitering i syfte att undvika att intervjuaren påverkar för mycket genom sitt eget tal. Andra fördelar med detta är att det upplevs som en lättsam och rolig form av intervju samt att talarna själva kan välja nivå på språket vilket gör att det passar för olika åldrar. Det är ett beprövat koncept som använts på flera håll i tidigare forskning (Sakel & Everett 2012, s. 80).

Efter att ha undersökt bilderböckerna *Frog where are you?* och *One frog too many* fattades beslut om att göra ett egendesignade bilder för att öka chansen till att kunna samla in relevant material. Till en början var tanken att utöver undersökning av *bi* och *maʕa*, även kunna undersöka *maʕa* som possessiv preposition tillsammans med *ʕinda* och *li*. Bilderna är alltså designade för mer än det som nyttjats i denna specifika uppsats, men har inte nyttjats fullt ut pga den begränsade tiden för uppsatsens skrivande.

Vid eliciteringen har talarna först fritt fått återberätta vad de ser på bilderna, sedan har intervjuaren ställt riktade frågor kring bilderna i ett kompletterande försök att locka fram det som specifikt ska undersökas.

Därefter har talarna fått fylla i en enkät. Enkätens syfte är insamling av gemensam, jämförbar basinformation om talarna och även information relaterad till deras språkanvändande, utbildning och attityd till språket. Att ta i beaktande är dock att flera av frågorna i enkäten är subjektiva.

Före och efter själva intervjun samspråkade intervjuaren med talarna och även här kom det i vissa fall fram information av relevans. Detta ”kallprat” skedde inte under någon strukturerad form och kan ej jämföras talarna emellan, men kommer att finnas med i den kvalitativa analysen för respektive talare.

Vissa av talarna hade en del avvikande bruk i sitt interimspråk även inom andra domäner så som numerus, plural, dual m.m. Detta kommer dock inte att analyseras i aktuell uppsats.

⁶ Se appendix 1 och 2

Det fanns stora svårigheter med att hitta lämpliga talare för undersökningen. Det egna nätverket gav inte tillräcklig mängd talare och efter ett antal misslyckade försök att få kontakt med gymnasieskolor övergick sökandet till bland annat kulturföreningar. Via dessa kunde kontakt med modersmållärare etableras och tillgången på lämpliga talare visade sig vara störst bland dem som talade en libanesisk dialekt. På grund av svårigheterna att hitta talare och begränsningen i tid blev det ett litet antal talare och ett mer kvalitativt fokus. Jämn könsfördelning har eftersträvat.

Urvalet representerar en liten grupp om tre talare med ungefär samma ålder och som går i samma modersmålsklass. Fördelen med detta är att det som skiljer talarna åt blir tydligare och mer hanterbart för analys. Av resultatet kommer man troligtvis inte att kunna dra några större slutsatser eftersom mycket kan bero på den gemensamma modersmålsundervisningen, men man kommer förhoppningsvis att kunna se tendenser åt något håll och få fram erfarenheter som kan hjälpa framtida undersökningar.

Analys

Materialet presenteras först överskådligt i tre tabeller, som visar – basinformation om talarna, information om språkliga påverkansfaktorer och intervjuinformation.

Därefter följer en kvalitativ analys av respektive intervju med mer detaljerad information om varje enskild talare, de enskilda intervjuernas genomförande och presentation- samt diskussion av belysande exempel.

Tabell 1 – Basinformation talare

Talare	Kön/ Ålder	Födelseland	Antal år i Sverige	Kommentar
Pilot	M/ 25	Libanon	12	Ej inom kritisk ålder
1	M/ 12	Sverige	12	
2	M/ 11	Sverige	11	
3	F/ 11	Syrien	4	Föräldrar från Libanon

Tabell 2 – Språkrelaterad information

Talare	Producerat	Receptivt	Interaktion	Modersmåls undervisning	Attityd till undervisning	Attityd till L1
Pilot	Dagligen	Dagligen	Med familj, i yrket	1ggr/v i 3år	Positiv	Positiv
Talare 1	Dagligen	Dagligen	Med familj, vissa vänner, i skolan	1ggr/v i 5år	Neutral	Något negativ
Talare 2	Dagligen	Dagligen	Med familj	1ggr/v i 5år	Positiv	Positiv
Talare 3	Dagligen	Dagligen	Med familj	2år i syrisk skola och 1ggr/v i 4år	Positiv	Positiv

Tabell 3 - Intervjuinformation

Talare	Intervjutid (min.sek)	Antal meningar	(Antal med)	Antal bi	Avvikande bi	Antal mafa	Avvikande mafa
Pilot	14.29	121	1	8	0	2	0
Talare 1	09.03	55	8	5	0	8	3
Talare 2	07.56	44	8	1	0	8	2
Talare 3	06.30	42	3	2	0	2	1

Intervjuer

Pilot

Intervjun genomfördes på ett café med ganska hög ljudnivå, men detta verkade inte störa talaren. Denna talare är född i Libanon och flyttade till Sverige vid 13 års ålder. Eftersom att han då redan hade passerat kritisk ålder har hans språk troligtvis hållits mer intakt än om han hade brutit upp med modersmålsmiljön tidigare. Han tyckte mycket om modersmålsundervisningen vilken blev ett andningshål i skolan där det rådde samma disciplin som han kände igen från Libanon i kontrast till det han beskriver som ”kaos” i svenska klassrum. Hemma talar han arabiska och även i andra sammanhang med arabiska vänner och en del inom yrket. Han tycker om sin arabiska dialekt och att den av många som talar arabiska anses som vacker.

Han använde *bi* i betydelsen ”med” endast en gång och övriga gånger måste det översättas till andra prepositioner. Han lyckades att nästan helt undvika konstruktionerna med *bi* som intervjuaren hade i åtanke genom att istället använda olika verb och aktiv particip. *mafa* sades två gånger och inget inom området av intresse går att identifiera som avvikande från modersmål.

Analys:

Denna talare hade längst intervju och störst detaljrikedom i sin återgivning. Detta kan bero på många olika saker så som att hans nuvarande ålder är betydligt högre än övriga talares och hans uppbrott från modersmålsmiljön kom när han var nära att passera den kritiska åldern för språktillägnande⁷. Det är också möjligt att hans språkkunskaper hade hunnit bli mindre känsliga för attrition vid tiden för

⁷ Kritisk ålder, förklaring sid 8

uppbrottet. Ålderskillnaden mellan denna talare och intervjuaren är mindre än med övriga talare och cafémiljön gjorde denna intervju mindre formell än de andra vilket också kan ha påverkat prestationen. Han har gått i libanesisk skola samt i direkt anslutning till uppbrottet med modersmålsmiljön fått regelbunden modersmålsundervisning vilket möjliggjort fortsatt kontakt med L1 i skolmiljö och gett tillgång till en vänkrets där L1 talas. Attityden till L1 och modersmålsundervisningen var allt igenom positiv vilket givit honom mycket goda förutsättningar för att kunna bibehålla och utveckla L1.

Det är inte möjligt att säkert avgöra, om denne talare i spontant tal använder *bi* och *mafa* som en modersmålstalare med tanke på hur lite material som samlades in, men de gånger han nämner prepositionerna så finns det inget som tyder på något tvärspråkligt inflytande i just denna domän. En intressant notering är dock att de enda två låneorden han använde var lånade från engelskan.

Enligt talaren sam-existerar arabiska, franska och engelska i Libanon och alla tre kan ingå i exempelvis en och samma hälsningsfras. Ytterligare språkkunskaper är en faktor som inte undersöks här, men det skulle kunna vara så att engelskan är mer dominant hos talaren än svenskan.

Pilotstudien var mycket värdefull för att kunna utvärdera vald metod och kunna optimera inför kommande intervjuer. Bilderna behövde kompletteras upp med ytterligare frågor för att få fram fler exempel på det jag ville undersöka. Denna komplettering kan ha påverkat undersökningen,⁸ men bedömningen gjordes att detta var nödvändigt.

Talare 1

Intervjun genomfördes med störningsmoment i form av annat barn i rummet.

Denne talare är född och uppvuxen i Sverige, har libanesiska föräldrar och har gått på modersmålsundervisning en gång i veckan sedan han började skolan. Talaren har inga särskilda åsikter om undervisningen. I hemmet talar han arabiska och det gör han även med vänner som kan arabiska. Han tycker språket är ”bra att ha”, men också att det är svårt och jobbigt när han inte kan uttrycka det han vill och han vill inte säga fel. Intervjuaren upplevde att han hade flyt i talet och stort ordförråd, men han frågade om vissa ord och bl. a. pluralböjningar. Han använde aldrig låneord utan frågade istället och uttryckte att han tyckte det var svårt att berätta om bilderna därför att han inte hittade

⁸ Observer's paradox, förklaring sid 15

orden. Det var tre ord han frågade om på svenska. Under intervjun använde han *bi* fem gånger varav samtliga gånger med betydelsen ”i” och *maʕa* en gång på ett avvikande vis, se exemplet nedan.

**ʕam bitirtada maʕa l-basketboll*

*Hon studsar tillsammans med basketbollen

Hon studsar med basketbollen

Vid kontrollfrågorna använde han *maʕa* ytterligare 7 gånger varav 2 var avvikande i användningen, se exempel nedan.

**ʕam biyiktub maʕa ʔalamu-l-kibir*

*Han skriver tillsammans med sin stora penna

Han skriver med sin stora penna

**ʕam tiʕtaʕal maʕa -ldata*

*Hon jobbar tillsammans med datorn.

Hon jobbar med datorn.

De avvikande användningarna i talarens interimspråk var uteslutande prepositionen *maʕa* med inanimata objekt. Under hela intervjun användes *bi* endast för betydelsen ”i”. Detta kan man tolka som att talaren förenklar sin prepositionsanvändning och baserar den på svenska. Detta var den ende talare som inte var odelat positiv till modersmålsundervisningen och sin dialekt.

Talare 2

Intervjun genomfördes utan störningsmoment.

Talaren är född och uppvuxen i Sverige, har libanesiska föräldrar och går på modersmålsundervisning en gång i veckan. Hemma talar han oftast arabiska, men inte med vänner även om de kan arabiska.

Han tycker om språket och att modersmålsundervisningen är rolig.

Under intervjun använde han förhållandevis många låneord jämfört med övriga talare (15 låneord) och beklagade även sitt uttal. Intervjuaren upplevde det som att talaren hade bråttom i början av intervjun, men blev lugnare efter andra bilden i bildserien. Denna talare hade flera gånger adjektivet framför substantivet det beskrev, alltså svensk ordföljd men arabiska ord. Han använde inte dualis och hade avvikande former på vissa plural. Den enda gången *bi* användes var det i meningen ”i” och han producerade två *maʕa* innan kontrollfrågorna varav båda var avvikande. Se exempel nedan:

**ʕam biyuktub maʕa ʔalam kib̄r kit̄r*

*Han skriver tillsammans med en stor penna mycket

Han skriver med en mycket stor penna

**ʕam tiʕtigil hiyya maʕa il-dator*

*Hon jobbar tillsammans med datorn

Hon jobbar med/på datorn

Av de sex *maʕa* som producerades under kontrollfrågorna var två avvikande. Se exempel nedan:

**ʕam yuktub maʕa ʔalam kib̄r*

*Han skriver tillsammans med en stor penna

Han skriver med en stor penna

* *šam tištaǧal maša l-data*

* Hon jobbar tillsammans med datorn

Hon jobbar med/på datorn

Interrimspråket hos denna talare avviker mer än hos övriga talare. En faktor som skiljer sig mellan talare 1 och 2 är att talare 1 talar arabiska med vänner vilket talare 2 inte gör. Intervjuaren upplevde att dennes ordförråd var mer begränsat då flertalet verb och substantiv namngavs med det generella ordet *šē?* vilket betyder ungefär ”något” eller ”grej”. Talare 2 är mer positiv till både undervisningen och språket, vilket brukar medföra ett mindre avvikande interrimspråk. Detta stämde inte i detta fall och att attitydbedömningen är subjektiv gör den till en problematisk faktor.

Talare 3

Intervjun genomfördes med störningsmoment i form av annat barn i rummet.

Denna talare är född i Syrien av libanesiska föräldrar och har bott i Sverige sedan fyra år tillbaka. Hon har endast fått modersmålsundervisning det senaste året. Modersmålslärarna sade efter intervjun att denna talare har en väldigt hög nivå på sin arabiska av förklarliga skäl. Hon har gått i arabisk skola ett antal år och talar uteslutande arabiska med sin familj. Innan kontrollfrågorna användes *bi* en gång i betydelsen ”i” och *maša* användes inte alls.

Under kontrollfrågorna användes *bi* en gång i betydelsen ”med” och *maša* två gånger i betydelsen med varav en gång avvikande. Se exemplet nedan:

* *biyištaǧal maša l-laptop*

* hon jobbar tillsammans med laptopen

Hon jobbar med/på laptopen

Om än denna intervju var den kortaste så upplevde intervjuaren att denna talare hade det mest nyanserade interimspråket. Hon använde många olika verb, ännu fler än piloten och inga som helst låneord. Hon tvekade inte på några ord utan verkade tvärtom ha ett väldigt rikt ordförråd.

Jämfört med talare 1 och 2 producerade hon relativt få *masfa* precis som pilot-talaren. Detta skulle kunna bero på att deras arabiska inte bygger lika mycket på svenskan som den gör för talare 1 och 2. Intervjuaren kan tänka sig att svenskan ännu inte blivit talarens dominanta språk, men har inte sett några studier på hur lång tid det tar innan attrition och transfer börjar framträda. Om det hade funnits en referenstalare utan uppbrott från L1-miljön i motsvarande ålder hade man kanske kunnat se skillnader, men i denna undersökning är det svårt att se. Dock så producerade även talare 3 en avvikande mening.

Sammanfattning/ slutsats

I denna undersökning kunde jag finna ett litet antal variationer i arvspråkstalarnas prepositionsanvändning och en högre behärskning av språket verkar medföra något färre avvikande användningar av prepositionen *maʕa*. Flera av meningarna de tre talarna hade avvikande användning på var gemensamma.

Påverkar svenskan arvspråkstalare av arabiska inom domänen prepositionsanvändning?

Det är svårt att veta om det är just svenskan i sin dominerande roll som via transfer gör så att användningen i talarnas interrimspråk avviker från målspråket. Det som kan indikeras är att det verkar finnas en förenkling i linje med min hypotes, men om förenklingen beror på transfer från svenskan, attrition eller ofullständig inlärning går ej att konstatera i denna studie. Svaret blir alltså att vidare forskning behövs för att kunna besvara frågan.

Använder arvspråkstalare arabiska prepositioner på ett sätt som liknar den svenska användningen?

Det man kan säga är att i just denna grupp arvspråkstalare finns det tendenser till att föredra att använda *maʕa* som enda översättning till ”med” även när det är instrumentalis och ett inanimat objekt. *bi* tenderade att främst användas i meningen ”i”. Med det sagt blir svaret: Ja, i denna grupp finns det sådana tendenser, men om den avvikande användningen i detta fall beror på svenskan är ännu inte utrett. Det fanns andra fenomen där svenskan lyste igenom betydligt tydligare, så som med låneord och ändrad placering av adjektiv.

Med tanke på att materialet endast är ett smalt stickprov i arvspråksforskningen är det svårt att dra några stora slutsatser, men det finns heller inte något i denna undersökning som motsäger tidigare arvspråksforskning.

Något som är svårt att frånga vid elicitering i intervjuform är *observers paradox*. Även om talarna inte vet vad som undersöks specifikt, är det mycket möjligt att de använde språket något annorlunda under intervjun än vad de gör daglig-dags.

Bilderna för eliciteringen samt intervjuerna var från början tänkta för att undersöka både prepositioner och possessiva konstruktioner, men pga tidsbrist fick ambitionen sänkas till att endast omfatta två prepositioner. Det var tre talare inom rätt kategori och alla dessa kom från samma modersmålsklass. Ytterligare reflektioner över eliciterings-bilderna är att de är baserade på författarens modersmål, svenska. Vid framtagning av ett sådant material hade det varit en stor fördel att få hjälp av en modersmålstalare för att bättre kunna locka fram det som ska undersökas.

Inom den tidigare arvsspråksforskningen i just arabiska har man använt historier och detta kanske hade kunnat vara till en fördel då man vill få talarna att producera så mycket tal som möjligt. Om det är en historia måste talaren troligtvis producera mer för att historien ska hänga samman, medan enskilda bilder lättare kan beskrivas med ett kort generellt yttrande. Metoden med enskilda bilder har dock nyttjats inom arvsspråksforskningen i andra språk.

Slutsatsen blir att det inom just denna modersmålsklass verkar finnas ett interrimspråk där prepositionerna ibland avviker. Användningen av *bi* nedgår och användningen av *maʕa* får därmed en högre frekvens. Men att det går att få fram någon form av resultat på ett så litet underlag visar på att det förmodligen skulle kunna ge tydliga resultat vid en större undersökning.

Rekommenderad vidare forskning blir att man kan göra en motsvarande undersökning, men med ett större och bredare urval av talare. Det kan göras inom olika dialekter med samma material, eller att man fortsätter undersökandet av hur *bi* och *maʕa* används i arvsspråk, men tar fram lämpligt material tillsammans med en modersmålstalare. Materialet i denna undersökning är också designat för att elicitera possessiva prepositioner och deras användande. Baserat på det egeninsamlade materialet verkar det kunna finnas en avvikande användning även där.

Referenser

Litteratur

Abdulkafi, A. (2016). *Modern Arabic Sociolinguistics*. New York: Routledge, Taylor & Francis Group.

Abrahamsson, N. (2009). *Andraspråksinläring*. Lund: Studentlitteratur.

Badawi, E., Carter, M.G. & Gully, A. (2004). *Modern Written Arabic, a comprehensive grammar*. London: Routledge.

Hultman, T. G. (2013). *Svenska akademiens språklära*. Riga: Livonia Print.

Sakel, J. & Everett, D. L. (2012). *Linguistic fieldwork, a student guide*. Cambridge: Cambridge University Press.

Swann, J., Deumert, A., Lillis, T. & Mesthrie, R. (2004). *A Dictionary of Sociolinguistics*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Elektronisk litteratur

Procházka, S. (2011). "Prepositions", in: *Encyclopedia of Arabic Language and Linguistics*. Tillgänglig: http://dx.doi.org.ezproxy.ub.gu.se/10.1163/1570-6699_eall_EALL_SIM_vol3_0108

Artiklar

Albirini, A., Benmamoun, E., & Saadah, E. (2011). Grammatical Features of Egyptian and Palestinian Arabic Heritage Speakers' Oral Production. *Studies in Second Language Acquisition*, 33, 273-303. doi: 10.1017/S0272263110000768

Albirini, A., & Benmamoun, E. (2012). Aspects of second-language transfer in the oral production of Egyptian and Palestinian heritage speakers. *International Journal Of Bilingualism* 18(3), 244-273. doi: 10.1177/1367006912441729

Uppsatser

Doughoz, O. (2015). *Ḍafḍaḡāt eller ḍafādeḡ - En analys av språköverföring i muntliga berättelser berättade av palestinska och syriska arvsspråkstalare*. (Kandidatuppsats). Lund: Språk- och litteraturcentrum, Lunds universitet.

Tillgänglig:

<https://lup.lub.lu.se/student-papers/search/publication/7447453>

Rapporter

Vetenskapsrådet. (2012). Flerspråkighet - En forskningsöversikt. Bromma: CM Gruppen AB.

Hemsidor

Uppsala universitet (u.å). Transkription av arabiska. Hämtad 2018-08-16 från http://www.lingfil.uu.se/digitalAssets/168/c_168451-l_3-k_transcription-of-arabicse.pdf

Appendix

Förkortningar

Förkortningar i de förklarande exemplen	
1	Första person
2	Andra person
3	Tredje person
f	Feminin
m	Maskulin
d	Dual
pl	Plural
s	Singular
neg	Negation

Transkriberingstabell⁹

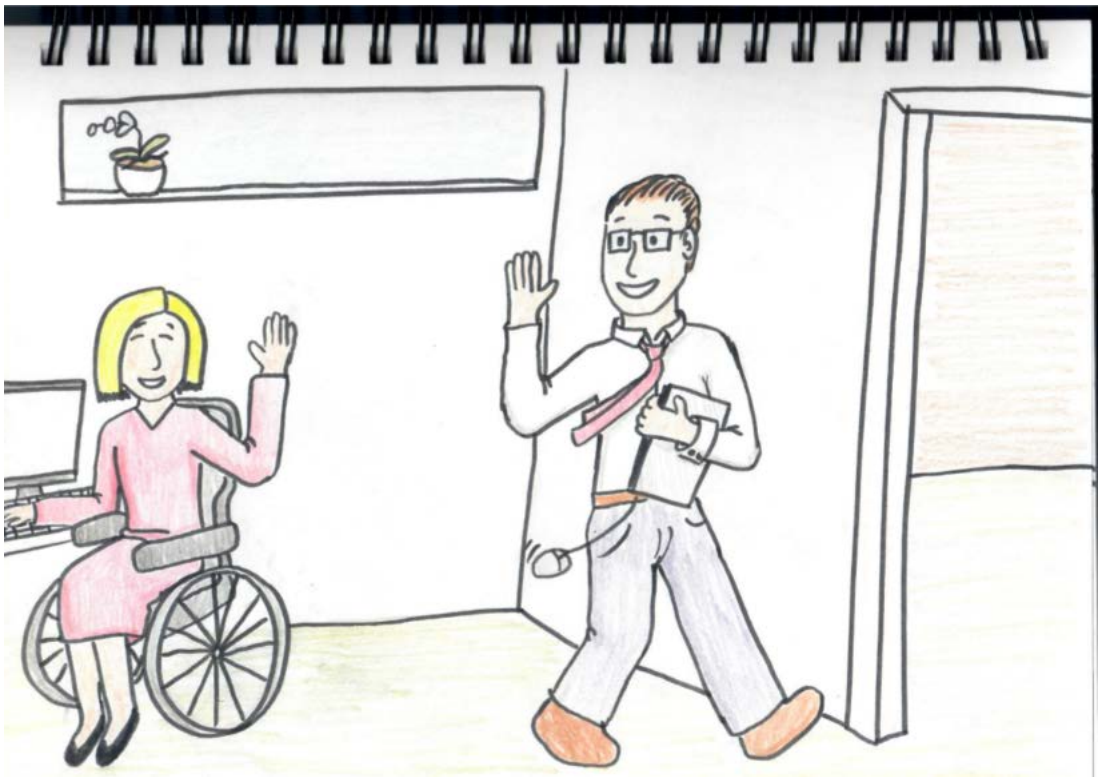
ء	' , ʔ
ب	b
ت	t
ث	t
ج	ǧ, j
ح	ħ
خ	ħ, x
د	d
ذ	ð
ر	r
ز	z
س	s
ش	ʃ
ص	ʂ
ض	ð
ط	t̪
ظ	ð, z
ع	' , ʕ
غ	ǧ
ف	f
ق	q
ك	k
ل	l
م	m
ن	n
ه	h
ة	a/at
و	w
ي	y
و	u
و	un
ي	i
ي	in
ا	a
ا	an
آ	'ā
لآ	lā
و	ū
وو	uww
ي	ī
يي	iyy
آ	ā
ا	ā
ا	ā
ان	an

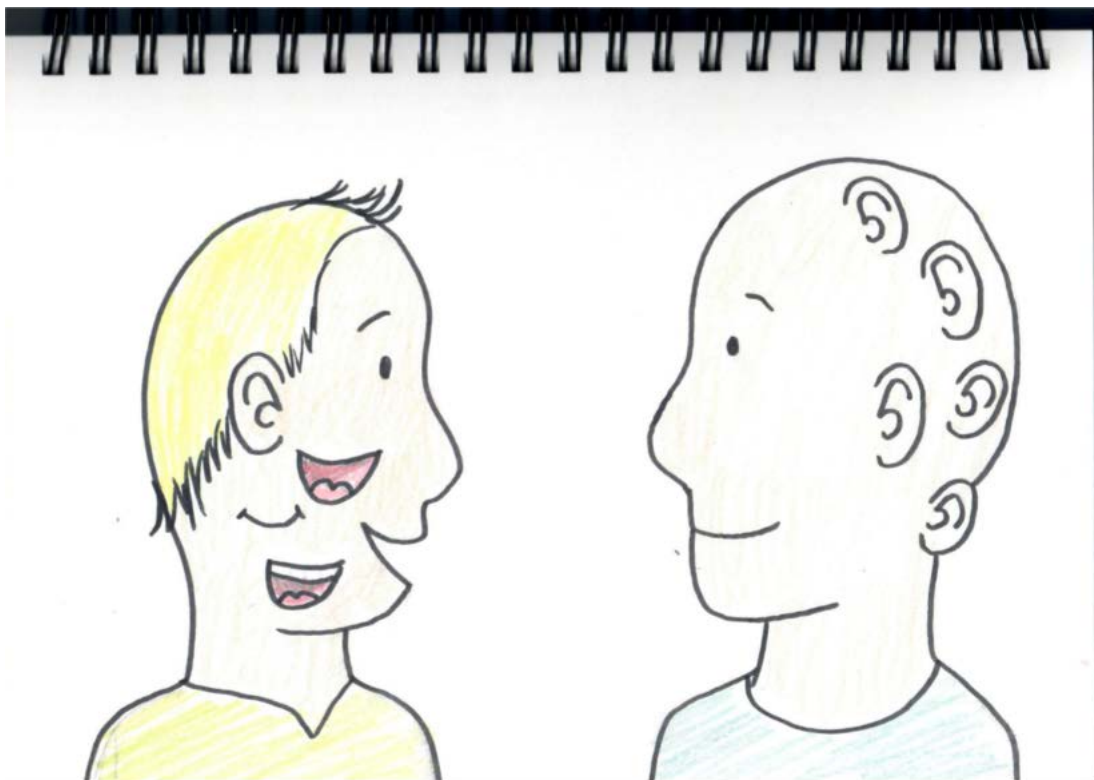
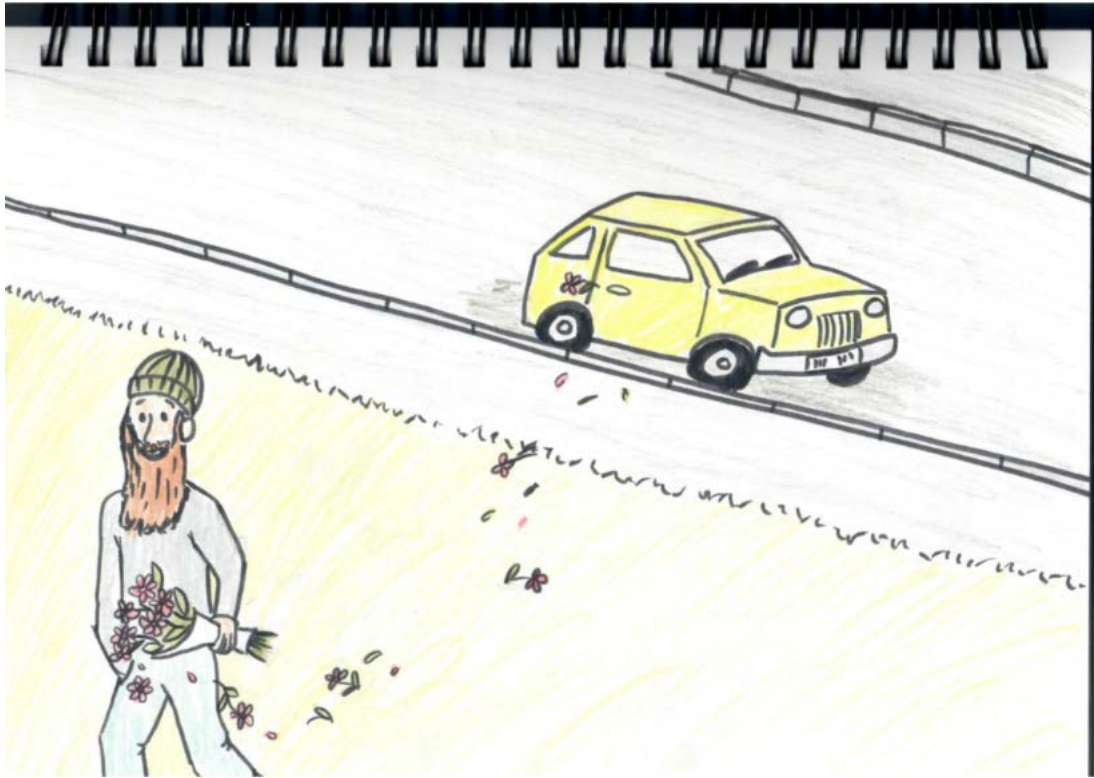
⁹ Bo Isaksson, 2018 sid 6-8

Bilder för elicitering

Enkät

Namn:

Ålder:

Kön:

Kontaktuppgifter:

Hur länge har du bott i Sverige?

Vilken arabisk dialekt talar du?

Hur ofta talar du arabisk dialekt? (Varje dag, flera dagar i veckan, varje vecka, flera gånger varje månad, varje månad, mer sällan)

Hur ofta hör du arabisk dialekt? (Varje dag, flera dagar i veckan, varje vecka, flera gånger varje månad, varje månad, mer sällan)

När/var/med vem använder du din arabiska dialekt?

Vad tycker du om din arabiska dialekt?

Var har du gått skola?

Har du fått modersmålsundervisning?

-Hur mycket?

-Vad tycker du om modersmålsundervisningen?

Hur var det att tala om bilderna på din arabiska dialekt?

Andra tankar?

Tack så mycket för din medverkan!

